

SKUPŠTINA CRNE GORE
Odbor za ljudska prava i slobode

Broj: 00-67/14-129/
Podgorica, 25. novembar 2014. godine

ODBORU ZA MEĐUNARODNE ODNOSI I ISELJENIKE

Na osnovu člana 210 stav 3 Poslovnika Skupštine Crne Gore, podnosim Izvještaj o učešću člana Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, Husnije Šabovića i člana Odbora za rodnu ravnopravnost Nikole Gegaja na Zajedničkoj konferenciji "Osnovna prava, nediskriminacija i zaštita ranjivih grupa, uključujući LGBTI populaciju" koja je održana u Tirani, 20. i 21. novembra 2014. godine.

Izvještaj je usvojen na 39. sjednici Odbora za ljudska prava i slobode, održanoj 4. decembra 2014. godine.

DOSTAVLJENO:

- doc.dr Miodragu Vukoviću, predsjedniku Odbora,
- Vesni Radulović, sekretaru Odbora,
- članovima Odbora za ljudska prava i slobode

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Halil Duković

IZVJEŠTAJ

o učešću člana Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, Husnije Šabovića i člana Odbora za rodnu ravnopravnost Nikole Gegaja na Zajedničkoj konferenciji “Osnovna prava, nediskriminacija i zaštita ranjivih grupa, uključujući LGBTI populaciju” koja je održana u Tirani, 20. i 21. novembra 2014. godine

Delegacija Skupštine Crne Gore u sastavu Husnija Šabović, član Odbora za ljudska prava i slobode i Nikola Gegaj, član Odbora za rodnu ravnopravnost učestvovala je na Zajedničkoj konferenciji “Osnovna prava, nediskriminacija i zaštita ranjivih grupa, uključujući LGBTI populaciju”, održanoj u Tirani 20. i 21. novembra 2014. godine, u organizaciji Evropskog parlamenta, Evropske komisije i italijanskog Predsjedništva Savjetom Evropske unije.

Učesnici Konferencije bili su visoki predstavnici Evropskog parlamenta, Evropske komisije, italijanskog Predsjedništva Savjetom Evropske unije, kao i poslanici i predstavnici država iz regiona i nevladinih organizacija koje se bave ljudskim pravima i zaštitom od diskriminacije.

Zajedničku konferenciju otvorili su Ilir Meta, predsjednik Parlamenta Albanije i Niko Peleshi, zamjenik Premijera Republike Albanije.

Predsjednik Parlamenta Albanije, Ilir Meta je izrazio zadovoljstvo i zahvalnost što je Evropski parlament odabrao Albaniju za održavanje ove značajne Konferencije, koja se tiče dosta slojeva društva. Meta je kazao da Albanija poštuje vrijednosti Evropske unije, navodeći brojne institucije koje se u ovoj državi bore za ostvarivanje i zaštitu prava ranjivih grupa, uz ocjenu da iste dobro funkcionišu. Naglasio je da niko ne treba da bude diskriminisan ni po kom osnovu.

Zamjenik Premijera Republike Albanije Niko Peleshi je saopštio da diskriminacija potiče od neznanja i istakao važnost poštovanja demokratskih vrijednosti, dobre saradnje državnih institucija i civilnog sektora, kao i kampanja za razvoj svijesti. Peleshi je naveo da se ljudska prava moraju poštovati i zaključio da, iako se u Albaniji bore za prava diskriminiranih grupa, neophodno je još više raditi da bi oni postali pravi građani Evrope.

U okviru panela “Uloga Evropske unije u osiguravanju nediskriminacije i zaštita manjina”, izlaganje je imala Urlike Lunacek, potpredsjednica Evropskog parlamenta za Zapadni Balkan, bivši izvjestilac o homofobiji i diskriminaciji na osnovu seksualne orijentacije i rodnog identiteta, član Odbora za građanske slobode, pravdu i unutrašnje poslove. Potpredsjednica Evropskog parlamenta za Zapadni Balkan podsjetila je na dug proces stvaranja Evropske unije, ističući da u EU rade na poboljšanju ljudskih prava svih ljudi, između ostalog LGBTI populacije, koja, za razliku od nekih drugih ranjivih grupa, posjeduje različitosti koje nijesu tako vidljive. Lunacek je kazala da ljudi imaju problema sa prihvatanjem drugačijih ljudi, iako su različitosti sastavni dio života svih. Shodno svom iskustvu u ovom regionu, ocjenila da je na Zapadnom Balkanu kolektivni identitet bitniji od ličnog identiteta.

U okviru istog panela govorili su i ambasador Gianludovico de Martino di Montegiordano, predsjednik Međuministarskog Odbora za ljudska prava (CIDU) italijanskog Predsjedništva Savjetom Evropske unije, kao i Simon Mordue, direktor Politike i Strategije za proširenje

Evropske komisije. Ambasador Gianludovico de Martino di Montegiordano je iznio stav da su demokratija u Evropskoj uniji i njena stabilnost ojačani i poručio da, ukoliko zemlje kandidati za članstvo poštuju demokratske vrijednosti, EU će imati razumjevanja i preuzeće se neophodni koraci za pristupanje. On je naveo podatak da je jedna trećina stanovništva Evropske unije svjesna diskriminacije i naglasio važnost organizovanja debata na teme zaštite i poštovanja ljudskih prava.

Direktor Politike i Strategije za proširenje Evropske komisije, Simon Mordue je odao priznanje Albaniji za dostignuća u oblasti poštovanja osnovnih prava, pogotovo u prethodne tri godine. Istakao je važnost uloge medija, ocijenjujući da u određenim slučajevima, mediji ne izvještavaju dovoljno o slučajevima diskriminacije. Mordue je kazao da je poštovanje osnovnih prava propisano zakonima, ali je zaključio da nije dovoljno samo pravno zabraniti diskriminaciju, već je neophodno preuzeti i proaktivne radnje. Zaključio je da je neophodna nulta tolerancija na govor mržnje i naveo važnost djelovanja institucija civilnog društva, kao i Ombudsmana, čija nezavisnost mora biti zagarantovana.

Poslanica Evropskog parlamenta, član Odbora za građanske slobode, pravdu i unutrašnje poslove, Helga Stevens je imala zapaženo izlaganje u okviru teme "Antidiskriminatorno zakonodavstvo EU sa poštovanjem svih manjina". Kao lice koje ima poteškoća sa sluhom, navela je da su takva lica diskriminisana u mnogim sferama, kao što su zapošljavanje, sport i kultura, iako je znakovni jezik pravi jezik, i kao takav treba da bude priznat u svim državama svijeta. Stevens je iznijela iznenađujući podatak, da 10 procenata ljudi ima neki invaliditet i navela da je broj lica sa invaliditetom sve više u porastu.

Na Konferenciji je bilo riječi i o očuvanju osnovnih prava i poštovanju manjina u okviru i van Evropske unije, kao i o nediskriminaciji u praksi. O očuvanju osnovnih prava i poštovanja manjina u okviru i van EU govorila je Eleni Theocharous, poslanica Evropskog parlamenta, član Odbora za međunarodne odnose, kojoj su, po završetku izlaganja, učesnici Konferencije postavili brojna pitanja.

Na temu Nediskriminacije u praksi govorila je Zaštitnica ljudskih prava Bosne i Hercegovine, Jasminka Džumhur. Ona je saopštila da je Institucija Ombudsmana važan kanal za komunikaciju, dodajući da je nužno da ova Institucija bude nezavisna. Džumhur je posebno izdvojila slučajeve napada na LGBTI populaciju, navodeći da, iako postoji veliki broj slučajeva predatih sudu, mali broj njih je završen osuđujućom presudom.

Na temu "Uloga Evropskog parlamenta, Savjeta Evrope i civilnog društva u zaštiti osnovnih prava sa poštovanjem seksualne orijentacije i polnog identiteta na Zapadnom Balkanu i u Turskoj", osim Ulrike Lunacek, potpredsjednice Evropskog parlamenta za Zapadni Balkan, govorili su i Robert Biedron, generalni izvjestilac o pravima LGBT populacije Odbora za jednakost i nediskriminaciju Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope, Bjorn van Roozendaal, programski direktor ILGA Evropa i Xheni Karaj, direktorica albanske NVO "Alijansa protiv diskriminacije".

Robert Biedron je istakao ogromni značaj uloge Savjeta Evrope u zaštiti i ostvarivanju osnovnih prava, navodeći pojedinačno nadležnosti institucija Savjeta Evrope u ovoj oblasti. Robert Biedron i Bjorn van Roozendaal su bili saglasni u mišljenju da pitanje transrodnih osoba zahtjeva veću pažnju, jer je riječ o najranjivijoj grupi. Roozendaal, programski direktor ILGA Evropa, pokazao je zadovoljstvo napretkom postignutim u oblasti zaštite i promocije prava LGBTI populacije, dok je Xheni Karaj, direktorica albanske NVO "Alijansa protiv diskriminacije" svoje viđenje situacije ocjenila kao ne tako optimistično.

Jovan Kojičić, savjetnik predsjednika Vlade Crne Gore za ljudska prava i zaštitu od diskriminacije i sekretar Savjeta za zaštitu od diskriminacije Vlade Crne Gore je govorio na temu "Očuvanje osnovnih prava građana, uključujući LGBTI". Kojičić je naveo da LGBTI populacija ne traži specijalna, već samo osnovna prava i naveo nevladine organizacije u Crnoj Gori koje se bore za prava ove populacije. Kazao je da je do skoro bilo teško i govoriti o ovoj temi, ali da se

protiv nerazumjevanja i predrasuda može boriti samo činjenicama i argumentima. On je istakao neophodnost direktnog i konkretnog rada sa LGBTI populacijom i civilnim sektorom.

U okviru istog panela, Očuvanje osnovnih prava građana, uključujući LGBTI populaciju, u praksi, govorili su poslanici Parlamenata iz Albanije, Crne Gore, Srbije i Turske.

Poslanik Husnija Šabović, član Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore je upoznao prisutne sa radom ovog Odbora, u oblasti zaštite prava LGBTI populacije. Poslanik Šabović je saopštio da je Odbor za ljudska prava i slobode, u funkciji kontrolne uloge Parlamenta, razmotrio Strategiju za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba za period 2013 – 2018, na sjednici održanoj 1. jula 2013. godine. Istakao je da su na sjednicama Odbora za ljudska prava i slobode, po pozivu, u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine, ili na njihov zahtjev, zbog interesovanja za pojedine teme koje su predmet razmatranja, učestvovali i predstavnici nevladinih organizacija koje se bave zaštitom prava pripadnika LGBT populacije. Šabović je naveo da je Odbor za ljudska prava i slobode organizovao više javnih tribina na različite teme, u raznim gradovima Crne Gore, a na određenom broju tribina bilo je riječi o Zakonu o zabrani diskriminacije, čime su građani upoznati sa pravima u oblasti zaštite od diskriminacije, institucijama kojima tim povodom mogu da se obrate, a između ostalog, bilo je riječi, i o pravima pripadnika LGBT populacije. Dodao je da su članovi Odbora za ljudska prava i slobode učestvovali na mnogim seminarima, konferencijama i okruglim stolovima koji su imali za teme zaštitu prava ove ranjive grupe. Poslanik Husnija Šabović je saopštio da je u Podgorici 2. novembra 2014. godine održan Montenegro Prajd 2014. u organizaciji nevladine organizacije Kvir Montenegro, koji je treći Montenegro Prajd organizovan u Crnoj Gori, a drugi u Podgorici. On je naglasio da je treća Povorka ponosa protekla bez ijednog incidenta i narušavanja javnog reda i mira, kao i uništavanja imovine, što je ogroman napredak u odnosu na prošlu godinu. Posebno je izdvojio činjenicu da je zadovoljstvo održavanjem treće parade u Crnoj Gori istakao i šef Delegacije EU u Crnoj Gori Mitja Drobnič, koji je rekao da će to uticati na pisanje novog izvještaja o napretku i uputio priznanje Vladi. Poslanik Husnija Šabović je svoje izlaganje završio porukom da će Odbor za ljudska prava i slobode, u skladu sa svojom, Poslovníkom Skupštine Crne Gore, utvrđenom nadležnošću, i u narednom periodu nastaviti sa brojnim aktivnostima usmjerenim na promociju, afirmaciju i zaštitu prava svih građana Crne Gore, a takođe, u saradnji sa nadležnim državnim organima, nevladinim organizacijama i međunarodnom zajednicom, preduzimaće aktivnosti u cilju podizanja svijesti u društvu na teme vezane za LGBT osobe, kako bi se obezbjedila tolerancija i kvalitetniji život ove populacije.

Jedan od panelista na temu “Uloga medija u rušenju stereotipa i mijenjanju stavova” bio je Srđan Dragojević, poslanik Narodne Skupštine Republike Srbije i režiser filma “Parada”, koji je upoznao prisutne sa osudama i napadima javnosti zbog teme kojom se pozabavio u svom filmu. On je zaključio da je ovim filmom ipak dao skroman doprinos, jer je opuštanjem atmosfere, uz humor i dobru volju, uticao na javno mnjenje, pa i na političare. Dragojević je ocijenio da uloga medija ponekad može biti uništavajuća, navodeći primjere u kojima je zbog uticaja medija porastao stepen homofobije u društvu.

Na učesnike Konferencije poseban utisak je ostavilo prikazivanje odlomka turskog dokumentarca “Moje dijete”, u režiji Cana Candana u kojem su roditelji lezbejki, homoseksualaca, biseksualaca/ki i transseksualaca/ki podijelili sa javnošću svoja iskustva o tome šta znači biti roditelj, porodica i aktivista u konzervativnom, homofobnom i transfobnom društvu.

Učesnici Konferencije su bili jedinstveni u mišljenju da je u borbi za poštovanje osnovnih prava svih, a posebno ranjivih grupa, neophodna saradnja svih segmenata društva. Takođe, učesnici su bili saglasni u ocjeni da nije dovoljno samo postojanje antidiskriminatorne zakonske regulative, već je neophodna efikasna implementacija zakona.

Tokom dvodnevne Konferencije, poslanici Skupštine Crne Gore Husnija Šabović i Nikola Gegaj su imali nezvanični susret s ambasadorom Crne Gore u Albaniji, Ferhatom Dinošom. Takođe, poslanici su imali više nezvaničnih susreta sa kolegama iz državnih i evropskih institucija.

SEKRETAR ODBORA

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

dr Halil Duković

Foto galerija

Prilog: Program Zajedničke konferencije “Osnovna prava, nediskriminacija i zaštita ranjivih grupa, uključujući LGBTI populaciju” koja je održana u Tirani, 20. i 21. novembra 2014. Godine

Zajednička konferencija

OSNOVNA PRAVA, NEDISKRIMINACIJA I ZAŠTITA RANJIVIH GRUPA, UKLJUČUJUĆI LGBTI POPULACIJU

Predstavnici Parlamenata zemalja u predpristupnom procesu

i Evropski parlament

u saradnji sa

Italijanskim predsjedavanjem Savjetom EU i Evropskom komisijom

Tirana

20-21 novembar 2014

PROGRAM

Četvrtak , 20. novembar 2014

20.00-22.00 Večera u organizaciji Evropskog parlamenta

Petak 21. novembar 2014

08:15-09:00 Dolazak i registracija učesnika
0

09:00 - 09:15 Uvodno izlaganje

Uvodni govori od strane:

G-din Ilir Meta, Predsjednik Parlamenta Albanije

G-din Niko Peleshi, Zamjenik premijera Republike Albanije

09.15 - 10.00 Glavni govornici - Uloga Evropske unije u osiguravanju nediskriminacije i zaštita manjina, uopšteno

G-din Ulrike Lunacek, Potpredsjednik Evropskog parlamenta za Zapadni Balkan, bivši izvjestilac (2014) o homofobiji i diskriminaciji na temelju seksualne orijentacije i polnog identiteta (Odbor za građanske slobode, pravdu i unutrašnje poslove)

Amb. Gianludovico de Martino di Montegiordano, Predsjednik Međuministarskog Odbora za ljudska prava (CIDU), Italijansko predsjedništvo Savjetom EU

G-din Simon Mordue, Direktor, Politika i strategija proširenja, Evropska komisija

10.00 - 10.45 Antidiskriminatorno zakonodavstvo EU sa poštovanjem svih manjina

Gđa Ms Helga Stevens, poslanik Evropskog parlamenta, Član Odbora za građanske slobode, pravdu i unutrašnje poslove

Gđa Salla Saastamoinen, Direktor za jednakost, Generalni direktorat za pravdu, Evropske komisije

Pitanja i debata

10.45 - 11.00 Pauza za kafu / Press

11.00 - 11:45 Očuvanje osnovnih prava i poštovanje manjina u okviru i van EU

G-din Dennis Van der Veur, Šef Sektora za saradnju sa institucijama EU i zemljama članicama EU, Agencija za osnovna prava Evropske unije

Gđa Eleni Theocharous, poslanik Evropskog parlamenta, član Odbora za međunarodne odnose

Pitanja i debata

11.45 - 12.30 Nediskriminacija u praksi - Pokrivanje aspekata diskriminacije, slobode okupljanja i izražavanja, situacija u medijima i na internetu za sve manjine

Gđa Jasminka Dzuhmur, Zaštitnik ljudskih prava Bosne i Hercegovine

G-din Amarildo Fecanji, Direktor projekta "Unapređenje života LGBTI populacije na lokalnom nivou", PINK Ambasada , NVO, Albanija

G-din Igli Totozani, Albanski advokat

Pitanja i debata

12.30 - 13.45 Službeni ručak u organizaciji Evropske komisije

13.45 - 14.45 Uloga Evropskog parlamenta, Savjeta Evrope i civilnog društva u zaštiti osnovnih prava sa poštovanjem seksualne orijentacije i polnog identiteta na Zapadnom Balkanu i u Turskoj

Gđa Ulrike Lunacek, Potpredsjednik Evropskog parlamenta za Zapadni Balkan, bivši izvjestilac (2014) o homofonbiji i diskriminaciji na temelju seksualne orijentacije i polnog identiteta (Odbor za građanske slobode, pravdu i unutrašnje poslove)

G-din Robert Biedroń, Generalni izvjestilac o pravima LGBT populacije Odbora za jednakost i nediskriminaciju Parlamentarne Skupštine Savjeta Evrope

G-din Björn van Roozendaal, Programski Direktor, ILGA Evropa

Gđa Xheni Karaj, Direktor, Alijansa protiv diskriminacije, NVO, Albania

Pitanja i debata

14.45 - 15.45 Očuvanje osnovnih prava građana, uključujući LGBTI, u praksi

G-din Jovan Kojicic, Savjetnik predsjednika Vlade za ljudska prava i zaštitu od diskriminacije, Kabinet predsjednika Vlade Crne Gore

Poslanici Parlamenata iz regiona (3 minuta po govorniku)

Pitanja i debata

15.45 - 16.00 Pauza za kafu

16.00 - 16.45 Uloga medija u rušenju stereotipa i mijenjanju stavova

Gđa Günseli Dum, LISTAG – volonterska podrška i grupe solidarnosti za porodice i prijatelje lezbijki, gej ljudi, biseksualaca, i transrodnih ljudi u Turskoj (Istanbulski ogranak)

G-din Srdjan Dragojevic, poslanik Narodne Skupštine Republike Srbije i režiser filma “Parada”

Pitanja i debata

16.45 - 17.00 Zaključno obraćanje Predsjedavajućeg

Kraj konferencije